

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Pe un an 400 Lei.
pe un jumătate de an 200 Lei

Abonamentele se plătesc nu-
mi înainte!

Inscrisã în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului
Târnava-Micã sub Nr. 3—1933.

Intermedietori: † Al. Lupescu-Melin și Iuliu Maior

Proprietar și director: IULIU MAIOR

Redactor: SEVER BARBU

Adresa: BLAȘ, jud. Târnava Micã. Telefon Nr. 68.

ANUNȚURI ȘI RECLAME

Un șir Corp V, adică de lățimea de
doi milimetri, Lei 16 Lățimea de
1 centimetru Lei 60.

O datorie

Numai cine a avut ocazie să conducă ziare, sau reviste pentru popor, își poate da seama, câte greutatea întâmpină aceste publicații, scoase pentru a ridica nivelul de cultură al acelor dela coarnele plugului. Cele mai multe apar din fondurile lor proprii, fără vreun ajutor din partea cuiva. Din abonamentele puține pe care le au, plătite destul de neregulat, își scot banii de hârtie și tipar. Lucru curios este că aceste tribune de cultură apar numai atâta timp cât este în viață întemeietorul lor.

Ziarele și revistele populare nu aduc nici un venit celor ce le tipăresc. Singura lor răsplată este mulțumirea sufletească de a fi făcut un lucru bun. Muncesc și și noapte, ca să poată scoate ziare cât mai bune, cu vești, învățături, povești, poezii, glume.

Gazetarii pentru popor înfruntă greutatea, cari, uneori, par de nesuportat. Întâmpină piedici, dar nu se dau bătăuși. Viața întreagă și-o petrec în redacții, muncind la ridicarea satelor din sânul cărora s'au ridicat cei mai mulți.

Iată de ce, atunci când ajung la conducerea gazetelor oameni cari urmăresc câștigul, aceste publicații își încetează apariția.

Zilele trecute am stat de vorbă cu Păr. prof. Iuliu Maior, directorul ziarului nostru. Intre altele ni-a po-

vestit din necazurile gaze țărăști.

— Nu capăt hârtie, îmi spusese dânsul Din această cauză trebuie să reduc uneori paginile ziarului. Sunt abonați cari plătesc tare neregulat. Hârtia este blocată, ca și mărșurile celelalte. Dacă nu ai bani când se împarte, după aceea se găsește foarte greu.

E adevărat, trăim vremuri grele. Scumpetea ne dă mult de gândit. Trebuie să ne îngrijim de azi de ceea ce avem lipsă mâine, altfel putem ajunge să nu avem nici ce mânca.

Să nu uităm însă că o gazetă bună ne este cel mai credincios prieten; este hrana sufletului nostru, după cum mâncarea este hrana trupului.

„Unirea Poporului” apare regulat de 25 ani. De un sfert de veac luptă neobosită la ridicarea culturală a plugărimii române. Incepând dela primul număr și până azi, ea nu a cunoscut alt drum, decât cel al marilor interese naționale.

Cu toată greutatea vremurilor de astăzi, să ne dăm silința și, din micile noastre economii, să achităm la timp abonamentul, destul de redus, față de scumpetea în care ne sbatem cu toți.

Numai în felul acesta vom avea și de aici înainte gazeta mare, frumoasă, bogată, așa cum ne place tuturor să o avem.

Petru P. Baciu

Biserica și săracii

Săracii în lumea veche păgână

Păgânismul a „sprețuit pe săraci. Cei mai luminați bărbați ai păgânismului nu vorbeau decât cu dispreț despre săraci. Seneca spunea: „Misericordia animi vitium est.” adică, să te milostivești de un sărac e păcat. Și tot el spunea: „Sapiens non misereatur”, adică înțelept, în înțelesul păgân, nu este cel ce se înmoale la inimă față de săraci, ci cel ce adună aurul grămadă pentru sine. Un alt înțelept al păgânismului, Epictet, spunea: „Săracul este o fântână mociroasă, în care ochiul nu poate privi decât cu scârbă”. Varro se întreba: „Ce deosebire poate exista între un plug, un bou și un sclav?” Și răspunde tot el: „Singura deosebire este, că plugul nu vorbește, bouul mugește și sclavul vorbește... Sunt trei unelte agricole de valoare inegală”. Și Horațiu vorbea și mai urât despre săraci. Plautus își bătea joc pe scenă de aceia cari îndrăsniau să dea o bucată de pâine săracilor. Apoi antichitatea nu cunoștea cuvântul caritate în înțelesul de milă, pomană etc. Dacă nu cunoștea cuvântul, cum să fi cunoscut însuș lucrul?!

Tot mereu se descopere noi și noi părți din lumea veche păgână. S'au scos de sub săpături circuri, teatre, băi publice și alte clădiri, în care și petreceau cei vechi în desfrâu; dar încă nu s'a dat de urma nici unui așezământ de binefacere față de săraci.

Imperiul roman avea cam 6 milioane de bogați și peste 120 milioane de săraci cari muceau din greu pentru stăpânii lor. Ce să mai zicem de restul lumii păgâne?!

Biserica și săracii

Mântuitorul nostru Isus Cristos venind în lume, n'a căutat o capitală ci un umil târgușor, drept loc de naștere, Viflaimul; și în Viflaim n'a căutat un palat, ci o simplă peșteră ce servea de grajd. Mântuitorul s'a născut sărac și tot sărac a și trăit „Vulpile au vizuini și paserile cerului cuiburi, dar Fiul Omului n'are unde să-și plece capul” (Mat. VIII, 20) Sărac a și murit, pe lemnul crucii, despoiat de ultima sa haină. Chiar și înmormântarea i-s'a făcut în mormântul nou tăiat al lui Iosif din Arimatea. Și Mântuitorul a declarat de fericiri pe cei săraci și i-a identificat cu sine însuș.

Biserica a mers pe urmele dumnezeescului ei Fondator. Ea a înălțat în laude „eminenta demnitate a săracilor”. În ochii ei săracii sunt răscumpărați cu acelaș preasfânt sânge al lui Isus Cristos. Ea a pus în serviciul săracilor legiuni și legiuni de suflete alese, de călugări. Regi și regine, prinți și principese părăsesc totul la îndemnul Bisericii, îmbrățișează sărăcia de bună voe și se așează în slujba săracilor, pentru că în săraci văd pe însuș Mântuitorul. Biserica întreține anual peste 10 milioane de săraci în ospiciile, azilele, orfelinatele, spitalele și școlile sale.

Biserica ne îndeamnă, să ajutăm și noi pe săraci: 1) pentru că săracul este fratele nostru, și încă un frate necăjit și lipsit; 2) pentru că și noi putem ajunge săraci, mâine-poimâne, și trebuie ca și noi să facem altuia ceea ce am dori ca mâine să ni-se facă și nouă; 3) pentru că societatea omenească este o imensă familie, un imens trup

în care membrele sănătoase trebuie să se milostivească de cele bolnave; 4) și trebuie să ajutăm săracii, *mai ales* pentru că așa vrea Dumnezeu. Iată tot atâtea motive care ne fac să ne aplecăm frunțile spre cei săraci!

Să ajutăm deci săracii! Să dăm săracilor ceea ce au de lipsă. Să le dăm bani, hrană, îmbrăcăminte și tot ceea ce le

putem da. Să le dăm cu dragă inimă. Țineți minte: când vi-se întinde mâna în favorul operilor catolice, să știți că Vă împloară Isus Cristos. El Vă întinde mâna sa străpunsă de cuie...

Drept încheiere, Vă întreb pe voi, celce aveți de unde și din ce da, ce veți pune în această mână a lui Isus Cristos?!

Zenovie C. Săraeu

GRAUNȚE SUFLETEȘTI

Are drept poporul

să-și aleagă el preoții?

Un cetitor al gazetei noastre mi-a răspuns la „grăunțele sufletești” din numărul trecut că și apostolul Matia a fost ales, tot asemenea și cei 7 diaconi, după cum se citește la Faptele Apostolilor.

Răspund: Să deschidem la Faptele Apostolilor cap 1, stih 23 și să citim: „Și au pus pe doi, pe Iosif ce se cheamă Barsaba, care se mai numea Iust, și pe Matia. Și rugându-se au zis: „Tu, Doamne, celce știi inimile tuturor, arată din acești doi pe unul, pe care l-ai ales”. Ce se vede de aici? Că poporul numai a propus pe doi, iar alegerea a făcut-o Dumnezeu însuși.

În ceea ce privește alegerea

diaconilor, să deschidem tot la Faptele Apostolilor cap 6, stih 3. Iată ce au zis apostolii: „Căutați drept aceea, fraților, dintre voi șapte bărbați cu nume bun, plini de Spiritul Sfânt și de înțelepciune, pe cari să-i punem peste treaba aceasta”. Și aici poporul numai a recomandat 7 bărbați, numai a făcut mărturie că sunt cu nume bun și plini de Spirit Sfânt și de înțelepciune; așezarea lor în slujbă însă au făcut-o apostolii.

Așadară din aceste două citate ale sf. Scripturi nu se poate deduce că poporul ar avea drept să-și aleagă pe preoții săi. Că apostolii i-au rugat, să le recomande doi candidați la apostolie și 7 candidați la diaconie, e semn că pe atunci credincioșii erau cât se poate de buni și de sfinți și că se nizuiau și ei, ca

să nu poată intra la înalta treaptă a diaconiei și a preoției decât numai bărbați aleși și cu frica lui Dumnezeu.

Dar să vedem, cum s-a făcut numirea sau alegerea episcopilor și a preoților în cele dintâi veacuri ale creștinismului.

Însuși mitropolitul Șaguna, care a introdus în biserica ortodoxă din Ardeal alegerea preoților și a episcopilor de către popor, recunoaște în cartea sa (Dreptul canonic) că „alegerile celor ce avea a se număra între presbiteri se făceau la început prin preoțime și se așterneau episcopului spre censurare și aprobare” (§ 182, pag. 149).

Iar canoanele săboarelor dela Laodicea (din anul 364), și dela Nicea (325) spun foarte limpede ca episcopii de către mitropoliții și episcopii din jur să se așeze. Mai mult, cele mai multe canoane, sau legi bisericești, din vechime nici nu dau voie poporului să fie de față la alegerile episcopilor.

Ce e drept, uneori a luat parte și poporul la aceste alegeri, dar nu ca să aleagă el însuși, ci numai ca să adeverească cumcă cel ales este bărbat vrednic. Din vremea aceea a rămas până în ziua de astăzi obiceiul în Biserica noastră ca, la îmbrăcarea diaconilor, a preoților și a episcopilor, poporul să fie întrebare cu cuvintele: „vrednic este?”, iar el să răspundă: „vrednic este!”.

Acest lucru îl dovedește în-

sași biserica ortodoxă română, pentru că în Vechiul Regat, mai de mult, pe episcopi îi alegea sinodul arhierelor, care propunea mitropolitului trei persoane, din care mitropolitul apoi alegea una. Această lege s'a schimbat în 1872 și 1909 de așa că pentru alegerea episcopilor nu mai era nevoie de sinodul episcopilor, ci-i alegeau Corpurile Legiuitoare. În 1925 s'a introdus apoi și în Vechiul Regat Legea pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române din Ardeal făcută pe urma mitropolitului Șaguna, conform căreia alegerea episcopilor și a mitropoliților se face de către un colegiu electoral, compus din membrii congresului național bisericesc și din acei ai adunării eparhiale a eparhiei vacante, la cari se mai adaugă ca membri de drept și președintele consiliului de miniștri și ministrul cultelor.

Biserica noastră greco-catolică sau unită cu Roma a rămas pe lângă vechile canoane și obiceiuri și nu și-a schimbat felul de numire al episcopilor. Mai mult, în biserica noastră singur Papa are dreptul de a numi episcopi, iar episcopul de a numi preoți. Și dacă totuși episcopii noștri cer sfatul canonicilor și al asesorilor consistoriali la numirea preoților, o fac aceasta ca să fie cu atât mai siguri că în fruntea parohiilor nu ajung oameni nevrednici, ci cei mai potriviți.

FOIȚA

„UNIRII POPORULUI”

Fir de cucuruz

Foaie verde, foi de nuc,
Tot ți-am zis mamă, — mă duc...
Dar tu n'ai vrut să mă crezi,
Inima să mi-o ntristezi...

Dragă, dragă și iar dragă
Firișor de iarbă neagră;
Dragă fir de cucuruz,
Auzi-mă maic' auz'...

Dar acuma poți să crezi;
Trei ani n'o să mă mai vezi,
Nici cu boii, nici cu caru'
Nici doinind, doinind amaru'...

Dragă, dragă și iar dragă,
Firișor de iarbă neagră;
Dragă fir de cucuruz,
Auzi-mă sat, auz'...

Și m'oiu duce'n țări străine,
Singur, singurel, cu mine...
Și m'oiu duce, și m'oiu duce,
Și oiu muri fără de cruce...

Dragă, dragă și iar dragă,
Firișor de iarbă neagră;
Dragă fir de cucuruz,
Auzi-mă dor, auz'...

Versuri cu'ese din com. Boarta, jud.
Târnavă-Mare, dela Ligia M. Domsa.
LUCIAN V. AURELIAN

Părintele

Noi, copiii, îi ziceam „părintele” și nici nu știam, nici nu ne închipuiam că pe părintele îl putea chema și altfel, că părintelui i-se mai putea zice și altcum. Când unii oameni îl mai latâmpinau și cu „domnule părinte”, obrații părintelui căpătau culoarea cireșelor, culoarea obrazilor unei lecioare rușinate, iar privirile-i cădeau înfricoșate pe pământul a toate primitor, căutând nici ele nu știau ce priure șirele de nisip...

Și așa, omul ce par'că nu pășea, ci par'că plutea pe drum, din cauza reverendei ce-i acoperea veșnic pașii, rămăsese pentru toți, — Părintele...

Și acum, de câte ori aud acest cuvânt, cugetul mi-se duce

spre el, spre părintele atât de cucernic, spre părintele copilăriei — părintele copiilor:

Nu prea înalt, dar arătând înalt din cauza reverendei, fără de care nici nu mi-l-aș putea închipui, cu ochi cercetători și blânzi, cari ochi par'că te'ntreban mereu: ești împăcat cu sufletul?...

Gura părintelui nu se deschidea decât atunci când era nevoie și vorba lui era un nesecat izvor limpede ca rana prinsă'n potirul unei flori. Și atunci, când sub patrafir, muștrările părintelui îți storceau lacrimi de pocăință și-ți dădeau convingerea c'a sosit, în fine, ceasul îndreptării pe căile bune, par'că simțai că guști dintr'o bucată de pâine aburindă, miștată în miera nesecatului său izvor de haruri dumnezești.

În mâna părintelui se găsea întotdeauna o carte-două, cu câteva iconițe colorate gingaș, iconițe ce deschideau luminoase ferestre în sufletele celor ce le primeau. Aceasta o știa și părintele și dărnicia lui întrecea întotdeauna așteptările.

Picasse de mic de-acasă, dela coarcele plugului, lăsând locul fraților ce-i urmau. Blajul l-a chemat și harul luminii de sus îi lumină drumul, ajungând fără șchiopătări, la treptele altarului, unde i-se încredință taina tainelor, după o ucenicie evlavioasă, de câțiva ani.

Când veneau vacanțele și părintele deschidea larg — și seara și dimineața — ușile bisericii, când clopotele chemau pe cei însetați la izvoarele luminii, pe drum puteai vedea grupuri, grupuri, zeci de copii, veseli și sărățatori, întrebându-se naivi, dar totuși încântător, unul pe altul, deși marea veste o știau cu toții, — „ai auzit c'a venit părintele?...” Ba de multe ori auzai câte-uu drăguț: — „ai'zit c'o vint pălente?...”, dela cei ce nu se prea împăcau cu daritatea lui „r”.

În biserică, după paraclis, făceam rozariul. La rozariu părintele era în mijloc, în picioare, iar noi de amândouă părțile lui, în semicerc, în genunchiași. Primii doi aveau în mâini câte-o

Dacă în vreo parohie se întâmplă totuși să ajungă preoți nevrednici, poporul n'are decât să arete episcopilor stricăciunea și păcatele acelor, dar cu martori mai mulți, cari să poată oricând și jura; atunci episcopul va judeca și-i va pedepsi și strămuta din acea parohie, iară dacă se vor dovedi foarte răi, le va lua chiar patrafirul, trimitându-i la o mănăstire sau trecându-i la penzie.

Ce să facă poporul, ca să primească preoți buni?

Să se roage lui Dumnezeu, așa după cum ne poruncește însuși Domnul zicând: „*Deci rugați pe Domnul secerișului, ca să scoată lucrători la secerișul său*” (Matei 9 38).

În Biserica romano-catolică sunt câte 3 zile, la începutul fiecărui anotimp, și anume Miercurea, Vinerea și Sâmbăta, când credincioșii postesc anume, cu gândul, ca bunul Dumnezeu să le dea preoți cât mai buni. Aceste posturi se numesc cu un cuvânt latinesc „*quatember*” = patru tempora, adică patru timpuri.

Aceasta e deci datoria popoului credincios, nu ca să trimită deputații la Blaj, că lor le trebuie cutare și cutare preot.

Lăsați, că mai bine știe episcopul și consistorul, ce preot vi-se cuvine, decât D-voastră. Că D-Lor îi cunosc bine, pe când D-voastră nu aveți de unde-i cunoaște.

Părintele Iullu

lumânare aprinsă; la lumina acestor lumânări cercul nostru părea o escortă de îngerași, gata să pornească cu un sfânt spre împărăția nemărginirii.

Așa treceau clipele, până ce boabă cu boabă isprăveam întregul șiresg...

Aproape întotdeauna, după ce ieșeam de la rugăciune, luna, soarele și răcoarea serilor de vară, ne îndemneau la visare, la înfloriri spirituale. În asemenea clipe, ne așezam pe iarba din jurul bisericii. Părintele rămăcea în totdeauna cu noi, începând a ne povesti icoane din minunatele vieți ale sfinților, ori cântându-ne și apoi cântând împreună vr'un nou imn de preamărire a Celui preamărit, împărat al lumiiilor văzute și nevăzute.

Dimineața, după un somn străbătut de vise cu îngeri și serafimi, într-o adevărată grădină de raiu, — aceeași voce dulce, vocea clopotului tras de părintele, pătrundea pe ferestre și ne deschidea genele încă grele de somn, sădindu-ne în inimi părerea de rău, că părăsim ferme-

De prin sate

Sfințirea bisericii române unite din Alțina Mare praznic pe Valea Hârțibaciului

Credincioșii români uniți din frunțașă comună Alțina de pe Valea Hârțibaciului jud Sibiu, de sub păstoria preotului Traian Belășcu, au trăit duminică 12 Sept. a. c., clipe de adâncă reculegere și înălțare sufletească prilejuite de sfințirea noului locaș de închinare, a bisericii de acolo.

Edificarea bisericii din numita comună, s'a făcut prin o muncă încredințată de zi și noapte a Păr. Traian Belășcu.

Cheltuielile împreunate cu ridicarea sfântului locaș au fost acoperite din contribuțiile credincioșilor, din donațiuni, precum și din prestațiile în natură ale credincioșilor.

Sfințirea bisericii a făcut-o I. P. Sf. Sa Dr. Valeriu Traian Frențiu, Administratorul apostolic al Mitropoliei Blajului, însoțit de Păr. Dr. Victor Macaveiu vicarul sf. Mitropoliei, Păr. Victor Pop canonic mitropolitan și de secretarul său personal Pr. Aurel Rusu.

În drumul său apostolic I. P. Sf. Sa a oprit în comuna Bârghiș unde în fața bisericii preotul Filip Crișan împreună cu credincioșii săi, l-au urât bun sosit. La intrarea pe teritoriul județului Sibiu, înălții oaspeți au fost întâmpinați de un banderiu de călăreți, cari în frumoasă formație au încadrat mașina I. P. Sf. Sale până la sosirea în comună. Aci la prima poartă de triumf a fost așteptat de autoritățile comunale în frunte cu primarul comunei, apoi la a doua poartă de cura-

cătoarele grădini cerești, dar dându-ne în același timp și-o bucurie: vom fi în curând iar lângă părintele... Doar acest coget și era îndejuns ca să piară ultimul strop de somn din cel ce mai rămăsese aiurit printre gene. Cu aceea voce melodioasă a clopotului, tras așa cum numai părintele știa, intram întotdeauna în lumea realităților, cât țineau vacanțele, căci părintele ne întrecea întotdeauna în hărnicie la servirea sf. liturghii.

Și acum, ori de câte ori văd un preot, în reverență, mă întreb, fără să știu precis pentru ce, — „Oare sezmână cu Părintele?”

Aurellu Domșa

Pictor mare la 13 ani. La o mare expoziție de pictură din Germania au făcut vâlvă mare tablourile pictate de o copilă de 13 ani. Acest copil minune pictază de la vârsta de 9 ani. Cunosătorii spun că fata va deveni o mare artistă.

toratul bisericii ortodoxe, iar la treia de preotul luteran Schulerus împreună cu presbiteriul, toți urând înaltului Păstor, bun venit.

La intrarea în biserică I. P. Sf. Sa a fost întâmpinat de preotul local Traian Belășcu îmbrăcat în odăjdii, care în scurte cuvinte și-a exprimat bucuria de a primi în această parohie pe păstorul suprem al bisericii noastre, căci de pe vremea episcopului de pie memorie Lemeny n'a mai descins vlădică pe acelea meleaguri. A răspuns Excelența Sa, după care intrând în biserică, în fruntea unui sobor de preoți a săvârșit prima parte a actualului stințirii în cadrul Vecerniei și Litiei prescrise.

Duminică dimineața la ora 10, a început sf. liturghie solemnă oficiată de I. P. Sf. Sa Cuvântul Domnului I. P. Sf. Sa, vorbind despre cinstirea casei Domnului și a duminicii.

După terminarea serviciului divin, în sala festivă a școlii primare de stat a avut loc o masă comună.

La ora 16 d. m. înălții oaspeți au părăsit comuna, reîntorcându-se la Blaj, lăsând în inimile credincioșilor din Alțina multă mângâiere și mulțumire sufletească.

P. S. Sa Dr. Ioan Bălan episcopul Lugojului în Munții Apuseni

P. S. Sa Dr. Ioan Bălan, episcopul Lugojului, plin de tinerească vigoare, a cercetat munții, ca să vadă pe bunii preoți și credincioși ce luptă cu multe necazuri. În ziua de 4 Sept. la amiază, episcopul însoțit de un frumos număr de preoți așteptat al d'eczei sale, sosesc la Zlatna și e primit la casa d-lui Iuliu Albini. Aici e salutat de Păr. Iosif Bogdan, parohul orașului cu aur, de dl prim-petor Victor Sacotă și de dl inginer N. Dragoș, președintele Agriului și Asociației refugiaților din localitate. Tuturor le răspunde frumos și înflăcărat P. S. Sa.

După amiaza, luată în casa primitoare a d-lui Albini, a cărui dărnicie cititorii noștri o cunosc de mult, Preasfințitul episcop a plecat spre Cib, unde a fost întâmpinat, în fața bisericii, de către Păr. Sabin Olea, ce de 16 ani păstorește aici cu stat rezia stâncilor de munți. Îndată începe slujba înseratului și a mânecatului.

A doua zi, Duminică, biserică se umple de credincioși ce au bucuria să-și vadă biserică sfințită și să audă frumoase povești, din gura arhierului lor. La masa care a urmat în curtea casei parohiale, vorbește din nou P. S. Sa, apoi Păr. Dr. Nicolae Brînzari prepozit capitular, Păr. canonic Valer Paveloni, Păr. Sabin Olea și Dr. Alexandru Fărășan avocat.

În după amiază aceleiași zile se formează o procesiune în frunte cu feciori călăreți, un frumos șir de preoți, carul cu patru boi ce ducea pe Preasfințitul Episcop. Și mulțimea credincioșilor uniți s'au îndreptat spre Chei, unde așteptau credincioșii, în frunte cu învățătorul preot Nichita. Acesta urează P. S. Sale bun sosit. După ce a lăsat răspuns, cortegiul urmează drumul plin de măreția pe care n'au putut o strica frații ortodocși care tocmai în ziua aceasta s'au adunat cu 10 preoți să facă slujbe afară pe hotar.

La intrarea în cimitirul bisericii, P. S. Sa e întâmpinat cu flori, iar la ușa bisericii Păr. Dr. Nicolae Armean ține o frumoasă cuvântare, plină de gânduri laalte. Urmează apoi sf. slujbă a sfințirii bisericii. După aceea, în casa crâșnicului, Preasfințitul stă de vorbă cu bărbații și femeile din comună, dându-le potrivite sfaturi. Cu

toți se întorc apoi în Cib Sat, unde odihnesc peste noapte.

În ziua de luni, dimineața, neobositul Episcop, împreună cu clerul însoțitor, face, cu carele cu boi, 18 Km. până la mizele de aur dela Almașul Mare, ale d-lui Albini. Aici, bunul creștin, dl Albini, care caută nu numai aur pământesc dar și credința, care este aurul sufletului, zidise o frumoasă capelă pentru muncitorii. La această capelă P. S. Sa este primit cu multă cinste de funcționari, muncitorii și lângă capelă de dl Albini care într'un discurs emoționant își arată bucuria privilegiată de această zi mare. După sfințirea capelii, la masa întinsă iau parte oaspeții, funcționarii și muncitorii minieri. Și aici P. S. Sa găsește cuvinte de laudă pentru faptele creștinești ale dlui Albini și pentru spiritul de jertfă al preoților săi, dintre cari și de aceia care făceau câte 60 Km. drum de munte numai să poată ajuta pe credincioșii noștri împărășiați pe coline.

După ce vizitează ștampuriile, care aleg aurul din piatră, Preasfințitul cu însoțitorii săi și oaspeții mulți veniți din Zlatna și Almaș, s'au relatorat în Zlatna, de unde iacă în acra seară P. S. Sa a plecat, fiind așteptat să ducă și în alte părți, fără oboseală și cu mult dor de a face bine, cuvântul și binecuvântarea sa.

Coresp.

Serbare la Cerghid

Tineretul intelectual din com. Cerghid, jud. Târnava-Mică, în cadrele muncii de război a organizat o frumoasă serbare cu venitul destinat cantinei școlare.

Programul a fost scurt, de o reușită țară, executat numai de intelectuali. Corurile au fost conduse de laboratorul nostru Traian Dragoș. Tot dânsul a rostit cuvântul de deshidere și și a citit o poezie originală: „Cântec pentru seara asta”. A urmat comedia „Două surde”, jucată de domnișoarele Suciu Maria, Cioban Maria, Vlad Virginia, Dragoș Aurica și de domnii Botoș Ștefan, Moldovan Egi și Cioban Ștefan. Tot sub conducerea d-lui T. Dragoș.

Cu toate că ploaia curgea din belșug, a venit tineret intelectual din depărtări: Cerghizele, Vidrasău, Coroii, Lăslău, Bahnea, Idrișia, Șomoșelnic, Căpâlna de sus, Deaf, Bernadea Tăcâveni și chiar dela Blaj.

Dintre cei de față înșirăm: Pr. Oct. Dragoș, Șara Nic. dir., Pr. I. Sămărgheșan, Pr. Apostol Vlad, Pr. Șara-Cerghizele, Gh. Deceanu notar, Plut. maj. Const. Milea, Nistor Dumitru secretar, și cei veniți, mulți și toți vrednici de remarcat.

Mica petrecere care a urmat după serbare a fost viu însoțită de d-șoara Scheau din Coroi.

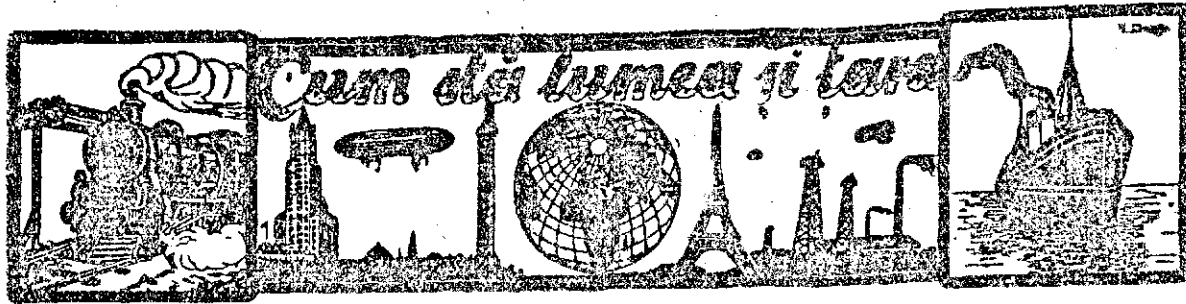
Venitul realizat a fost frumos și cei cari s'au străduit pentru el, sunt mulțumiți că au putut să-și dea și ei partea pentru copiii celor duși să-și apere neville și neamul.

CORRESPONDENT

Târgul de cărți dela Blaj,

vestitul târg de cărți dela începutul anului școlar nici când n'a fost mai cercetat și mai animat decât Marți în 14 Septemvrie, la praznicul Înălțării sfintei Cruci. Iți era mai mare dragul să-ți vezi pe școlarii din Blaj, adunați în strada Regina Maria, în fața Librăriei Seminariale, îmbiindu-și și laudându-și care de care mai zdravăn cărțile de școală pe cari le-au folosit anul școlar trecut și de care nu mai au nevoie anul acesta.

Cei mai marișori se întreceau unii pe alții în a-și lauda marfa. Cei mai mici primanii și secundanii, se uitau cu jind la acela

Eliberarea dlui Mussolini

Gazetele din zilele acestea au povestit pe larg, cum a fost eliberat ducele Mussolini din închisoarea, unde-l țineau prins oamenii mareșalului Badoglio.

A fost minunată această eliberare. Ea dovedește încă odată îndrăzneala mare a soldaților germani, hotărîrea și sufletul lor gata de jertfă. — Lucrurile s'au petrecut ca'n poveștile, care ne-au vrăjit și legănat copilăria. Numai acolo se mai povestesc asemenea fugi îndrăznețe, când eliberatorul coboară din nori, pe un cal înaripat, și fură pe frumoasa și bălăia Cosinzeană din castelul fermecat, unde o țineau înclată zmeii cei urcicioși și înfricoșați.

La mijlocul lunii August, din ordinul mareșalului Badoglio, ducele Mussolini a fost mutat în ținutul muntelui Gran Lasso, din munții Abruzzi. Acolo ducele a fost internat într'o veche casă de munte și păzit de a proape de mai multe sute de carabinieri (jandarmi italieni). Locul de închisoare a fost bine ales. Casa, unde a fost închis ducele, este așezată pe un munte prăpăstios, încunjurat de văi înguste și adânci, în care spumegă șuvoaie repezi de apă.

și dacă se scumpeau câtuși de puțin, le astupa gura câte un vlăjgan din clasa de mai sus, arătându-și și mai amănunțit marfa ori chiar smulgându-i-o din mână.

Nici fetițele școlărițe nu erau rare; și ele târguiau și forțoteau pe acolo, care de care mai sfătoasă.

Părinții, mai ales mamele, stăteau de o parte și-și numărău banii, că de încasat n'am văzut nici pe una să incaseze ceva, de plătit însă până-l lumea.

Târg de cărți mai bine cer cetat decât acesta n'am văzut de mult. Se vede că și elevii au bani mulți anul acesta, numai gazeta noastră e săracă și nenorocită, acuma, într'al 25-lea an de existență, din pricina abonațiilor neplătite!

Numai oameni încercați puteau sui la acest adăpost. Singura cale de a ajunge acolo o are funicularul, care a fost dat însă în paza carabinieriilor italieni.

În acest adăpost a stat ducele Mussolini, bine păzit, fără a mai ști despre cele ce se petreceau în Italia.

Eliberarea

Oamenii trimiși de dl Hitler îl căutau însă și, în ziua de 12 Septembrie, au și aflat locul, unde era închis. Tot ca în povești, când viteazul coboară în adâncimea pământului să desferece, din fața paznicilor încremeniți, pe frumoasa fată de crai și s'o ducă prințului visurilor ei, — s'a găsit și cine să încerce eliberarea ducelui. În după amiaza zilei de 12 Septembrie, un căpitan din campania vulturilor germani, însoțit de câțiva soldați, a coborât cu avionul pe locul din fața casei, unde era ducele închis.

„Sus mâinile!”

Paznicii înlemniseră de groază în fața mitralierei, care era îndreptată spre ei, n'au mai făcut nimic. Căpitanul german a nimit mai întâi telegrafia fără fir, care era în pivnița din dosul casei, apoi s'a întors și, ajutat de o companie de parașutiști, a încercat cucerirea casei.

Urcat pe umerii oamenilor săi, viteazul căpitan a sărit peste un zid de 3 metri, a mai sărit apoi un alt zid și deodată s'a pomenit în fața intrării principale, păzită de oameni înarmați cu mitraliere. „Mâinile sus” a strigat, atunci tânărul căpitan paznicilor, cari au lăsat mitralierele și s'au predat.

În acest timp s'a arătat la o fereastră însuși ducele, așa că eliberatorii au știut camera unde era închis. A fost dezarmat, apoi un locotenent-colonel de carabinieri și căpitanul german a intrat în casă, însoțit de câțiva oameni, căci între timp sosiseră și întăriri. Au răsturnat cu piciorul mitralierele italiene și au ajuns la camera ducelui, care era păzit de doi funcționari ai poliției secrete.

„Vă aflați sub protecția mea” a spus tânărul căpitan ducelui.

O jumătate de oră mai târziu, ducele împreună cu eliberatorul său au plecat cu avionul.

Se spune că eliberarea s'a făcut cu o zi înainte de data, când ducele Mussolini trebuia să fie predat Americanilor și dus la Washington.

Lucrurile petrecute sunt atât de uimitoare, încât, dacă nu ar fi fost întărite de atâtea ori de posturile de radio, pare că nici nu le-am primi bucuros ca adevărate.

Am crede mai ușor că ni se spune o poveste, bună să ne mai abată gândul dela întâmplările atât de amarnice și grele ale zilelor de față.

Italia a fost proclamată republică

Dl Mussolini a format un guvern național fascist, a proclamat Italia ca republică și prin mai multe ordine de zi a anunțat continuarea luptei alături de Germani.

După eliberarea dlui Mussolini

Se pune acum întrebarea, dacă Italia, după întorsătura pe care au luat-o lucrurile, se mai poate ținea de condițiile capitulării, semnate de mareșalul Badoglio.

Dacă luăm, rând pe rând, aceste condiții vedem că ele nu mai pot fi îndeplinite, mareșalul Badoglio, fiind lipsit de putere. Mai întâi, Corsica, Italia și Dodecanezul n'au putut fi predate Englezilor și Americanilor. Aceștia vor trebui să pună singuri mâna pe aceste teritorii. Nici porturile n'au putut fi predate, căci și acestea sunt în mâna Germanilor. Eliberarea prizonierilor de război englezi și americani iarăși nu se poate face, căci aceștia nu se mai află în stăpânirea mareșalului Badoglio, ci în stăpânirea Germanilor.

Singurul lucru, care a fost îndeplinit, a fost predarea flotei, care, în întregime s'a predat Angliei și Americii. Deasemenea prin capitularea Italiei s'a făcut și cel de al doilea front, pe care l-au cerut, de atâtea vreme, Rușii.

Cuvântarea dlui Mussolini către poporul italian

Sâmbătă seara dl Mussolini a vorbit poporului italian, prin toate posturile de radio. În această cuvântare, dl Mussolini a arătat cum a fost arestat de oamenii regelui, pe scara palatului regal, în ziua de 25 Iulie. A istorisit apoi, cum a fost eliberat de oamenii dlui Hitler. Cuvântarea s'a sfârșit cu un cerduros apel către fasciști, care aceștia sunt din nou chemați la luptă pentru eliberarea Italiei.

Pe frontul din Mediterana

Trupele engleze și americane, debarcate în ținutul Salerno, au de luptat acum numai cu trupele germane, care se împotrivesc cu înverșunare. Primele atacuri ale Englezilor și Americanilor au fost respinse, așa că aceștia au trebuit să aducă noi întăriri. Cu toate acestea Germanii se împotrivesc destul de bine, așa că nici aceste trupe n'au putut face legătura cu cele din Italia de miazăzi, din Calabria.

Se mai spune că Germania a dezarmat și garnizoana italiană de pe Eiba, o insulă de lângă Italia.

Războiul din Răsărit

În vreme ce în Italia, schimbările politice și militare au luat o întorsătură așa de mare, pe frontul din Răsărit luptele continuă cu înverșunare. Atacurile bolșevicilor au fost din zi în zi tot mai puternice, și trupele germane, după ce le-au pricinuit pierderi grele, au trebuit să se retragă, din fața lor. Astfel a fost părăsit de Germani și orașul Novorossisk, după lupte grele, date din casă în casă. La capul de pod Cuban au fost, și în această săptămână, lupte deosebit de grele.

Deasemenea au fost lupte puternice în ținutul Harkov și Viasma. A mai fost părăsit de Germani și orașul Briansk. Toate încercările bolșevicilor, de a străpunge frontul german, n'au izbutit.

Când scrieți ori trimiteți banii, arătați-ne totdeauna și neapărat și Nr. din stânga făcîți, cu care vă merge gazeta. Altfel nu putem rezolvi sortările D'voastre.

Contractul de ucenicie

In atențiunea părinților cari își dau copiii ucenici de meserii

Înainte vreme, în veacurile trecute, cu greu se putea învăța o meserie. Meșteșugarii măștri nu prea primeau ucenici, ca nu cumva cunoașterea meseriei — care era socotită ca o taină, — să se răspândească prea mult și astfel ei să păgubească. Erau vremuri grele. Iar dacă vre-un maestru primea totuși un ucenic, avea dreptul să facă cu el ce voia. Dacă tânărul nimerea la vre-un maestru cumsecade îi mergea mai bine. Dacă însă nimerea la un meșteșugar cu prea multe slăbiciuni omenești, atunci era vai de soarta lui.

Astăzi lucrurile sunt mult schimbate și cu bucurie vedem că înspre bine. Orisicine poate învăța o meserie. Nu mai sunt opreliști. Iar statul nostru caută să facă toate înlesnirile cu putință pentru ca învățarea meseriilor să fie cât de răspândită. Căci se știe, oricât de mulți meseriași și comercianți români am avea, în Țara Românească toți își găsesc de lucru în mod foarte mulțumitor, mai ales azi când Românului i se dă întâietatea peste tot.

Pentru a se înlătura orice pricină de neînțelegere sau chiar de ceartă ce s'ar putea ivi între ucenic și stăpânul său, sau între acesta din urmă și părintele copilului, legea dispune, să se încheie un contract de ucenicie între următoarele trei persoane: 1. patronul, stăpânul atelierului sau al prăvăliei, 2. părintele sau tutorele copilului și 3. ucenicul angajat.

Contractul de ucenicie este o înțelegere scrisă, prin care „patronul”, adică meșterul proprietar al atelierului sau comerciantului proprietar al prăvăliei, își ia îndatorirea de a da ucenicului pregătirea meșteșugului sau a comerțului, iar ucenicul la rândul său se obligă a lucra, zi de zi, în atelier sau în prăvălie, sub supravegherea patronului.

Contractul se încheie la începutul uceniciei, după ce copilul a lucrat de probă 2—3 săptămâni în atelier sau prăvălie și patronul s'a convins că tânărul are însușiri bune și dragoste față de meseria sau ramura de comerț ce și-a ales.

Legea cere ca contractul de ucenicie să fie făcut în scris și anume în 3 exemplare, pe formulare tipărite gata de Ministerul Muncii și împărțite gratuit pentru înlesnirea părților. Acest contract este scutit de orice fel de taxe și de timbre.

Pentru ca contractul să capete putere, el trebuie să fie înregistrat la Camera de Muncă sau Oficiul său, ce se află în capitala fiecărui județ. Din cele trei contracte unul va fi luat de patron, al doilea de tatăl copi-

lului, iar al treilea rămâne la Oficiul Camerei de Muncă.

Contractul de ucenicie cuprinde următoarele: Numele și prenumele părților, adică al stăpânului și al părintelui ucenicului, ca și domiciliul lor, adică arătarea locului unde locuiesc.

Se va arăta, ce anume meserie va învăța tânărul și se vor însemna condițiile, — adică împrejurările, — în care se va face aceasta învățătura.

Dacă ucenicul urmează a primi o plată oarecare, se va arăta și aceasta.

Contractul se încheie între patron și părintele copilului, dacă ucenicul este nevârșnic, adică între 14—18 ani. Dacă tânărul are vârsta de 18 ani împliniți — ceea ce se întâmplă rar, — ucenicul va încheia el contractul cu stăpânul.

În ce privește durata uceniciei, ea nu poate fi mai mică de 3 ani și nici mai mare de 4 ani.

Contractul nu devine definitiv decât după trecerea unui termen de încercare de cel puțin o lună și de cel mult 4 luni. Prin urmare, să fim bine înțelegi: Contractul, chiar și după ce s'a încheiat este socotit încă vremelnic, potrivit înțelegerii părților, până la cel mult 4 luni, în care timp oricare parte se poate răzgândi și poate strica contractul.

După acest timp însă contractul devine statornic, adică definitiv și el nu mai poate să fie anulat, decât în cazurile prevăzute de lege, adică moartea patronului sau a ucenicului, sau când patronul din cauza purtării lui slabe a fost pedepsit, ca să nu mai poată ține ucenicii.

Contractul se mai poate strica din partea patronului, dacă suferă de o boală îndelungată, dacă se lasă de meserie sau de comerț, dacă se mută în alt oraș, sau dacă vinde atelierul sau prăvălia sa altuia, și așa mai departe.

Asemenea și din cauza ucenicului se poate rupe contractul, dacă copilul are boală îndelungată sau se dovedește că nu ar avea nici o însușire pentru meseria ce vrea să o învețe și altele.

Odată cu contractul de ucenicie se înaintează și următoarele acte:

1. Extrasul de naștere al copilului, din care să se vadă că a împlinit 14 ani.
2. Certificatul de naționalitate eliberat de primărie, dovedind că are naționalitatea (cetățenia) română.
3. Certificatul de origină etnică română, eliberat tot de primărie.
4. Certificatul școlar eliberat de Direcțiunea Școlii Primare, dovedind că a absolvit cursul primar complet sau cel puțin 4 clase primare.

Copilul va trece la vizita medicală la Oficiul Asigurărilor Sociale, care se află tot în ca-

Știrile săptămânii

Serbarea Agru-lui din Valea-Lungă. Duminică, 12 Septembrie, Agru din Valea-Lungă, care are în fruntea sa pe dl *Dr. V. Mohaiu*, medic, a aranjat o frumoasă serbare religioasă-culturală. Serbarea a început dimineața cu sfânta liturghie slujită de Reverendisimul *Ioan Moldovan*, canonic mitropolitan, Preaonor. *Elie Magda* protopopul Alba-Iuliei și de Mon. *Crăciuneanu*, parohul local. Răspunsurile la sfânta liturghie au fost date de corul Agrului din Micăsasa, sub conducerea părintelui *Ștefan Crișanu*. Biserica a fost tixită de credincioșii din Valea-Lungă și din comunele vecine. După sfânta Evanghelie a vorbit mulțimei, foarte mișcător Părintele canonic *Ioan Moldovan* despre demnitatea de român-unit. După masă a avut loc partea culturală a serbării, cu vorbiri, puncte de cor și declamări. Au vorbit dl *Dr. Mohaiu* arătând restul serbării și păr. canonic *Ion Moldovan*, arătând, într'un chip tot așa de mișcător ca și la sfânta liturghie, care sunt rosturile Agrului. Lumea adunată la serbare într'un număr peste așteptări a rămas adânc mișcată de tot ce a văzut și auzit, și a preamărit pe Dumnezeu că a fericit o să se nască în sânul Bisericii unite. Încetăm aici că zelul dl-ului *Dr. Mohaiu*, care mai este și președintele Agru-lui din protopopiatul Blajului, nu poate fi îndejuns laudat. D sa este un distins fiu al școlilor din Blaj și activează cu suflet în sânul Agru-lui de multă vreme.

pitalele județului. Această vizită se face gratuit. Se va plăti însă o taxă de 30 de Lei, taxă de înregistrare a contractului de ucenicie. După înregistrarea actelor arătate mai sus vor fi înapoiate părintelui, care le va prezenta Căminului de Ucenici.

Cu înregistrarea contractului de ucenicie la Camera de Muncă toate formalitățile legale de angajare a tânărului ca ucenic sunt îndeplinite. Ucenicul va mai fi înscris de către patronul său la Oficiul Asigurărilor Sociale, de unde va primi un carnet de asigurare cu fotografie, pentruca, în caz de boală sau vre-o nenorocire (și rupe un picior, suferă arsuri, etc.), să primească toate ajutoarele convenite, atât bănești, cât și leacuri de îngrijire medicală sau chiar internarea în spital pe cheltuiala Asigurărilor Sociale, dacă e nevoie.

Contractul de ucenicie este temelia drepturilor și a îndatoririlor ce le are un ucenic.

Grațian Mărcuș

A început școala. Miercuri 15 Septembrie dimineața pe la orele 6 și jumătate clopotul cel mare al catedralei din Blaj vestea tuturor elevilor că slujește însuși I. P. S. Sa, cerșând dela Domnul har și binecuvântare pentru cei aproape 3000 de elevi ai Blajului. N'a lipsit dela această sf. liturghie, slujită în săbator de canonici și profesori, nici cuvântarea plină de sfaturi părintești a I. P. S. Sale, nici cuminecările profesorilor, profesoarelor și a elevilor. După terminarea sf. slujbe elevii s'au împrăștiat fiecare la școala sa, când câte un canonic sau mesor consistorial a făcut stințirea apei, stropind școala, profesorii și elevii, iară directorul a deschis anul școlar. Num i de l-ar și putea termina în pace!

Crucea dela Bacău. Întâmplarea o povestesc gazetele mari din București. Se spune anume că în orașul Bacău s'a văzut pe cer, în seara zilei de 14 Septembrie 1943, o cruce frumoasă, formată din nori luminoși. Crucea a fost văzută de multă lume, în vreme ce episcopul vorbea credincioșilor despre războiul nostru și despre biruința crucii asupra vrăjmașului.

Lupii atacă. Zina, o lupoaică mare, cu capu pui, a atacat porcii mănăstirii Vorona, din județul Botoșani. Porcii erau închiși într'un ocol și numai cu mare greutate au putut fi scăpați de lupi.

Un tramvai intră într'o frizerie. Întâmplarea de față s'a petrecut în Franța, în orașul Marsilia. Un tramvai, în plină viteză, a ieșit de pe linie și a pătruns într'o frizerie. Un client din frizerie a fost omorât și alte 20 de persoane au fost rănite. Dintre călătorii care erau în tramvai n'a fost rănit decât conductorul.

Ajutoare la gazetă am primit dela următorii cetitori ai noștri: Teodor Panăcean învățător-director pensionar Lei 130, Ion Muntean Concordia Lei 100, Alexandru Doros Lugoj abonament de sprijin 500 Lei, Păr. canonic Șt. Bălan Lugoj Lei 200. Le mulțumim tuturor din toată inima. Buoul Dumnezeu să le răsplătească înmii!

Dela Facultatea de Academie Cluj la Țișoara. Se aduce la cunoștința studenților dela Facultatea de Agronomie Cluj la Țișoara, Splaiul Tudor Vladimirescu Nr. 10, că înscrierile candidaților pentru examenul de admitere în anul I pe anul școlar, 1943—44 continuă până în ziua de 18 Septembrie a. c., orele 13, iar înscrierile la examene se fac până în ziua de 28 Septembrie a. c. orele 13.

Țâlhari și omor. Într'una din nopțile trecute o ceată de vreo opt țâlhari, spoți cu negru pe

față a pătruns în cârciuma lui Vasile Costache, din comuna Măreulești, din ținutul Bărganului. În cârciumă n'au găsit decât puține lucruri de furat. De aceea ei au năvălit în camera în care se găsea familia cârciumarului, pe care a amenințat-o cu moartea, cerându-i bani. După ce a omorât pe cârciumar, tâlharii s'au întors spre soția și fiica cârciumarului; cărora deasemenea le-au cerut bani. Acestea au refuzat însă și tâlharii au început să le lovească, ciopârțându-le în chip îngrozitor. Fiul cârciumarului, care dormea în altă cameră, sărind pe fereastră, a fugit, către linia ferată, de unde, după ce a oprit un tren de marfă, s'a întors cu ajutoare, pentru a-și mântui mama și sora. În acest timp însă hoții, după ce au luat toate lucrurile de valoare de prin casă, au fugit prin porumbiștile din apropiere.

Bărbatul nu trebuie să fie cuminte. O revistă spaniolă a făcut o întrebare printre cetățoșii săi, doamne și domnișoare, pentru a afla, cari sunt însușirile pe cari trebuie să le aibă un bărbat. Unele au răspuns că să fie frumos, altele cavalier, sănătos, iubitor și alte multe calități. Niciuna din cele 96 mii de femei, cari au răspuns, n'a spus că bărbatul trebuie să mai fie și cuminte. Ele sunt fericite și așa.

Aspre măsuri împotriva bolnavilor de boale lăzmești. Guvernul nostru a luat cele mai aspre măsuri împotriva răspândirii bolilor lăzmești și rușinoase, cum este sifilisul (freanțul) și blenoragia (tripela). Și anume toți aceia cari vor fi aflați îmbolnăviți de aceste boale și neprezentăți la vreun medic se vor pedepsi cu temniță grea de la 1 an până la 4 ani. Tot asemenea se vor pedepsi tot pe atât de aspru și medicii cari n'au anunțat pe bolnavi. Chiar de aceea facem din bună vreme atenție pe cetitorii noștri ca, dacă știu pe cineva bolnav de astfel de boale, să-l sfătuiască, să se ducă numai decât la cel mai apropiat medic, care e dator să-l cureze în cinste.

Serbarea din Țiur. Duminică, 19 Septembrie, au avut parte de mari bucurii sufletăști credincioșii noștri din Țiur. Păr. canonic mitropolitan Ion Moldovan înconjurat de un sobor de preoți, a binecuvântat în cadrul sfintei liturghii, biserica de curând reparată și frumos împodobită din daniile benevole ale credincioșilor. Și la Țiur ca și la Valca-Lungă, păr. canonic Ion Moldovan a vorbit foarte mișcător credincioșilor adunați într'un număr foarte mare. Și aci trebuie să spunem că nu putem încheia lăuda zelul păr. Silviu Raica, parohul local, care s'a îngrijit ca să se facă reparațiile mari pe un

preț relativ destul de mic. Dar ceea ce atrage laudele, e munca părintelui Raica, care ajutat de tatăl său, preot pensionat, și de soția sa, a isbutit să reorganizeze solid Agro pentru bărbai și Societatea Mariană pentru femei și să readucă în sânul Bisericii pe toți sectarii din comună. Parohia Țiur este o frumoasă parohie unită în care palpita multă viață religioasă. Agrul din această parohie, deși tinăr, muncește din greu și păr. Raica își leagă frumoase nădejdi de întăptuirile lui. Țiurenii sunt oameni harnici și buni credincioși.

Vaci cari au căzut în doaga copilăriei. Întâmplarea s'a petrecut într'un sat de lângă Amsterdam, din Olanda. Un țaran de acolo, Johan Hofer, a văzut că vacile sale dădeau tot mai puțin lapte. Mirat, căci știa că el le hrănește tot așa bine, țaranul s'a pus la gând. Credea că vreun vecin rău vine și li mulge în ascuns vacile. Spre minunea lui a văzut însă că hoatele erau chiar vacile, căci ele își sugeau laptele, întocmai cum fac vițeii. Un medic a spus că vacile au căzut în doaga copilăriei și pentru aceea s'au apucat și ele să sugă. — Noi credem că vacile au prins de veste, ce bun e laptele și s'au hotărât să se înfrupte și ele din asemenea bunătațe.

DOCTORUL SAȘESOR

Reclama este sufletul comerțului

— Leacurile gazetărești —

„Reclama este sufletul comerțului”, așa a spus-o cine a spus-o; și mare adevăr a spus, că de fapt prin reclamă câte nu se fac: târguri, diferitele afaceri, de tot soiul, ba și înșurători sau măritășuri se fac — fie chiar la gazetă. Dară când se face ceva cu „reclamă”, nu este bine și omenească (sau de vrem a-i zice „creștinesc”) lecuirea celui suferind, mai bine zis „înșelarea” suferindului.

Omul ajuns la năcaz, cuprins de boală, dă cât de mult, dă tot ce are, să-și scape viața lui, a nevestei, părinților ori copiilor, și acest fapt nu a rămas ne „speculat” de cei râvnitori după câștiguri. Oa cineva să se convingă de „șarlatania” ce se face, speculând suferința de aproapele, este destul să citești oricare dintre gazetele noastre mai mari — sau pe cele din alte țări — și vei vedea, câte nu se scriu despre fel și fel de leacuri, de parcă ele ar fi izvor tămăduitor „scăldătoarea oilor” denumit „vitezda” — cum ne spune evanghelia.

Fabricile de medicamente — laboratoarele cum le place a se denumi — își fac o reclamă pentru marfa lor, a medicamentelor de

te miri cum de nu le este rușine ori păcat de Dumnezeu, să scrie ce scriu.

Să luăm de pildă două dintre suferințele omului: apendicita și cancerul.

Cine suferă de apendicită, pe lângă alte neplăceri și dureri, are năcazul de a fi constipat, adică nu are ieșire afară cu treaba mare, ori „scaun”, cum se obișnuiește a se zice.

Apendicită fac de obicei copiii și tinerii. Un părinte care citește gazete și care se crede a ști multe, ori din alte pricini, în loc ca să ceară sfatul medicului, îi dă copilului sare amară, să-l „rupă la vale” adică să aivă scaun. Ori, cum copiii nu iau bucurăși sarea amară, îi dă un alt „purgativ” adică un leac aflat scris în gazetă cu gust bun de „ciocolată”. Ce se poate întâmpla?

Purgativul dat — nu spun nici unul pe nume, că fabricile având comerțul liber, le stric „geșeful” și mă dau în judecată — își face efectul, copilul are scaun, îl „rupe la vale”, dară odată cu raptul la vale îi „rupe” și apendicele, îi sparge mațul orb, și ca urmare cel suferind de apendicită va face „peritonită”, adică aprindere la pelița de pe mațe, boală, din care rar care scapă cu viață și foarte, foarte, cu greu.

Omul de bună credință, că face bine dând un purgativ — după cele citite în gazetă — își sapă groapă copilului său. Așa s'au întâmplat multe, multe și nenumărate cazuri.

Alte fabrici — alte laboratoare — își fac reclamă la leacurile lor bune pentru stomac. Omul care citește gazete ori broșuri — cărțile dela laboratoare — dacă are dureri de stomac, de are arsuri pe gât, de mâncarea îi cade greu, cumpără leacul — fără a mai merge la medic, care singur îi poate pe drept fi de folos — dă din leac și cum multe dintre aceste leacuri au în ele „morfină” — o materie scoasă din mac — leacul cu reclamă mare îi ia durerile, cași cu mâna. Dară acest leac îl leagă la ochi, îl duce cu pași siguri spre groapă, că în cazul că omul are cancer adică rac la stomac, el nu merge la timp la medic și la operație, când viața îi poate fi scăpată. Omul cu leacul cumpărat după reclamă își pierde timpul cel mai de preț, vremea dela început a racului, când ar mai fi putut fi operat și scăpat din ghiarele racului și ale morții.

* * *

„Reclama este sufletul comerțului”, ea este bună, unde este bună, dară cât despre locul ei în ale „tămăduirii” cu leacuri date fără vizita medicului, este cât se poate de primejdia. Am dat numai două pilde din nenumărate câte se pot da și se întâmplă aievea

Pe „șarlatanii” cari în târguri scot măsele fără dureri, fac câte și mai câte „șmecherii”, jandarilor de câștiguri mai cu „laboratoarele” de milioane multe, nu le-a venit încă ceasul de a li-se tăia pofta de câștig, așa că mulți năcăjiți cad încă pradă „reclamei” lor.

Vă păziți de a vă lecui cu medicamente citite după gazetă, că vă puteți îngrăi amar. Statul s'a îngrijit și se îngrijește să aivă cât mai mulți medici până la cele mai mici sătulețe și cât mai multe spitale, ca tânăr, bătrân sărac ori bogat să poată fi văzut la timp și ajutat cu leac potrivit ori operat din bună vreme.

Cereți sfatul medicului. Nu ascultați glasul „șarlatanilor”; că medicamentul este „săbie cu două tăișuri”.

Dr. Ion Frățila

Posta gazetei

Bereș Teodor I. Petru Șincal. De alec foaia VI se trimite regulat. Pricina numai la postă poate fi. Am și făcut reclamație. Dă-te mai ai daterie 260 Lei, linia Gaspar 260 Lei și Văd. Marla Cojan tot 260 Lei. Dacă vă va cere cineva declarație dela postă, vă rugăm nu declarați altfel de cum ne-ați scris nouă.

Preot, Petru P. Berinde, Lupeni II. La Administrație nu a fost greșală. Probabil fetele dela expediție să fi făcut greșala. Bineînțeles că ele neagă. Pachetul cu cele 15 gazete primindu-l de soara dela Administrație și văzându-le returnate fără comentariu, a statat trimiterea gazetei mai departe. Începând cu numărul trecut vă mergeți nou. Numarii neprimiți nu se plătesc și poate ca să și fure cineva dela postă gasetele. Vă rugăm să ne scrieți dacă mai așteptați vreo lipsă, ca să putem protesta la postă. Vă mulțumim pentru dragostea ce ne purtați.

Petru Dascăl a lui Simion, Grebensul de Câmpie. Am făcut reclamație la postă, de unde ni-s'a răspuns că se trimite regulat. Se vede că mălăucașul din sat este de vină. Arătați-l Primăriei.

Abonaților din Semlac. Oficiul postal din Semlac a răspuns la reclamația noastră, că ei împăresc zările numai decât. Când le primesc Sămbăta, nu le pot împărți decât Lunia.

Pr. Oct. Fulicea, Hârșeni. Articollii trimiși prin Păr. canonic Neda încă nu i-am primit. De aceea am dat alți articollii la „Grădnicul sufletului”.

Moară țărănească de arendat

având două pietri și un motor de 25 cai putere Adresa: POPA GLEB GOR comuna Ciste ul Român, oficiul postal Blaj. 104 (1-1)

Încercuește svonul cu nepăsarea ta, și sugrumă-l cu neîncrederea.

Nu este Român Unit, care nu citește

„UNIREA POPORULUI”